

Pszichológia

9. osztály

A játéktevékenység fejlődése és szerepe

A játék fogalma és jellemzői

A játék az emberi tevékenység olyan sajátos formája, mely végigkíséri az ember egész életét és az emberiség életét is. A játék 6-7 éves kor alatt életmód, viselkedési forma, a gyermek alapvető tevékenységi formája, tudatos tevékenység. A játékban a gyermeket vágyai, érzelmei, indulatai irányítják. A játék önként, szabadon választott tevékenység, amelyben nincs kényszer. A játék varázsa minden korosztályt magával ragad. A gyermek életkorának megfelelő játékot játszik. A játéktevékenység szoros összefüggést mutat a figyelem, az értelmi, érzelmi és szociális fejlettséggel. A játék a gyermekek természetes közege, ennek révén fedezik fel a világot, és a felnőttek is ezen keresztül ismerheti meg a gyermeki világot. A játéktevékenység a szocializáció elősegítője.

A játéknak természetéből eredően többféle hatása van a gyermek mindennapjaira:

- feszültségoldó hatás,
- örömforrás
- személyiségfejlesztő hatás.

A játék hatása a gyermek egész személyiségét érinti, a társas együttlét formáit kialakítja. A játék fejlődése jól tükrözi a személyiség fejlődést, nyomon követve ezáltal az egyén érzelmi, értelmi, szociális fejlődését.

A játéknak számtalan **funkciója** van

- Örömforrás, a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet.
- Ismeretek szerzése a színekről, formákról, a tárgyak tulajdonságairól.
- Lehetőséget nyújt a cselekvések kipróbálásában, pl. főz, mos, mozdonyt vezet.
- Az elérhetetlen dolgok közelebb kerülnek hozzá, a valóság átértékelésének eszköze.
- A megismerő folyamatok fejlődése.
- Szerepek tanulására ad lehetőséget.
- A felnőttekhez való kapcsolat fejlődik.
- Szabályok betartására tanít.

- Az együttes játék feladattudat, szabálytudat kialakulását segíti.
- Kifejezi a kisgyermek vágyait, viszonyait, érzelmeit, oldja feszültségeit.
- Kivetíti érzelmeit a játék szintjére.
- A játékban a gyermek megismeri önmagát, saját belső folyamatait tisztázza.

A különböző játéktevékenységet funkciók alapján tudjuk megkülönböztetni. A játéktípusok az életkori periódusoknak megfelelő sorrendben alakulnak ki.

A játék típusai

1. Gyakorló vagy funkció játék: 5-7 hónapos kortól 2 éves korig jellemző.

- A gyermek első ismereti forrása, ismétlések révén gyakorolja különböző képességeit. Érzékszervi és mozgásos tapasztalásokon keresztül sajátítja el az egyszerű tárgyak használatát.
- Mozgásait tökéletesíti, érzékszerveit fejleszti, ismereteket szerez az anyag tulajdonságairól.
- Ilyen játék a hang és a beszéd gyakorlása, csörgő rázogató, játékszerek rakosgatása, dobása, fajták húzogató, játékok szétszedése.

2. Szerep vagy szimbolikus játék: 2,5 éves kortól 4-5 éves korig.

- Kitalált vagy valós eseményeket (személy, állat, gyerek) újra alkot azáltal, hogy a képzelete és a tapasztalatai által felvesz egy szerepet és eljátssza, „mintha „ő lenne az a valaki vagy valami.
- Elképzelhetetlen modellkövetés nélkül.
- A szerepjátékban lehetősége van a gyermeknek az önkifejezésre, korábban átélt esemény kipróbálására, konfliktusok feloldására. Ilyen pl. papás-mamás, az orvosos, a boltos játék.

3. Építő, konstruáló játék: Az óvodáskor vége felé jelennek meg.

- Az építőjáték a tárgyak rakosgatása révén a manipuláció, az érzékelés-észlelés fejlesztésében jelentős.
- A konstruáló játék a mozgáskordináció, az értelmi fejlődés és a képzelet magasabb fejlettségi szintjét feltételezi.

4. Szabályjáték: 3,5 éves kortól egész életen át a legkedveltebb játékfajta.

- Előre meghatározott szabályok szerint folynak, csak társakkal lehet játszani.

Tartalmuk szerint lehetnek:

- mozgásfejlesztők (bújócska, fogócska, labdajátékok)

- értelmi képesség fejlesztők (kártyajáték, társasjáték).
- Az örömforrást ennél a játéktípusnál maguk a szabályoknak a betartása jelenti.
- Fejleszti a gyermek értelmi képességeit és erkölcsi magatartását.

Feladat:

Másoljátok le a füzetbe a tananyagot!

A leírt tananyagot legyetek szívesek lefényképezni és visszaküldeni.

Köszönöm, jó munkát kívánok!